

הפקולטה לאמנויות ע"ש יולנדה ודוד כץ, בית הספר למוזיקה ע"ש בוכמן-מהטה

שם הקורס: ניתוח שנקריאני לאור הקובץ *Five Graphic Music Analyses* או: מהי יצירת מופת?

שם הקורס באנגלית:

Schenkerian Analysis and Schenker's *Five Graphic Music Analyses*

סמסטר ב', תשע"ו

שו"ת, 2 ש"ס

שם המרצה:

אלין גבאי

טל': 052-4223006

דוא"ל: gabayaline@gmail.com

שעת קבלה

בתאום מראש

תיאור הקורס

הדיון בשאלת ההגדרה של "יצירת מופת" מנקודת מבטו של היינריך שנקר (1868-1935) מלווה את חיבוריו התיאורטיים השונים, כמו לדוגמא המבוא ל-*Der freie Satz*. קוהרנטיות ואורגניות הם מונחי יסוד בהם משתמש שנקר בדיונו בהגדרה ליצירת מופת. מה יוצר אורגניות וקוהרנטיות ביצירה מוזיקלית, אשר מקנה לה את התואר "יצירת מופת" בעיניו? שאלה זו תלווה את הדיון בנייתוחו בקובץ *Five Graphic Music Analyses* ותעסוק במרכיבים הקונטרפונקטיים ובמבנים של טכניקות הובלת הקולות ככאלה היוצרים מבנים מוזיקליים קוהרנטיים ואורגניים.

הקורס עוסק בנייתוח יצירות בגישה שנקריאנית, תוך התמקדות בפענוח היחסים הקונטרפונקטיים וההרמוניים כממדים מוזיקליים הכרוכים זה בזה ומהווים תשתית מבנית ליצירה. תשתית זו מתקיימת הן ברמה המידית ביחסים בין הרמוניה וקונטרפונקט על פני השטח, והן ברמות עומק של השלד ההרמוני והקונטרפונקטי. במהלך השיעורים התלמידים ינתחו יצירות מן הרפרטואר הטונלי תוך התנסות בתיווי שנקרי.

הקורס יתמקד בנייתוח מפורט ומעמיק של שלוש מתוך חמש היצירות המופיעות בקובץ *Five Graphic Music Analyses* מהיבטים מוזיקליים שונים, ובדגש על ניתוח שנקריאני. ניתוחו של שנקר יידונו לעומק, תוך התמקדות בטכניקות כתיבת התרשימים והפרשנויות המוזיקליות

- הנובעות מהן. תיעשה קריאה ביקורתית של ניתוחים אלה ויערך דיון מעמיק בשאלת הפרשנויות המוזיקליות של שנקר ובאפשרויות לפרשנויות נוספות. הקורס יעניק לתלמידים מיומנויות ראשוניות הן בכתיבת תרשימים גרפיים והן בפענוח התרשימים של שנקר.
- היצירות שיידונו בקורס בהרחבה (בנוסף לקטעים מתוך יצירות אחרות אותם ננתח לתרגול):
1. י.ס. באך: הכורל "Ich bin's, ich sollte buessen" מתוך המתאוס פסיון.
 2. י.ס. באך: הפרלוד הראשון בדו מז'ור, מתוך הכרך הראשון של הפסנתר המשווה.
 3. היידן: סונטה במי במול מז'ור HOB:XVI, 49.

What makes a piece a "masterpiece" is a question that accompanies many of Heinrich Schenker's theoretical writings, including his *Der freie Satz*. Schenker uses the basic notions of "coherence" and "organic piece" to describe the nature of a masterpiece. What makes a musical piece coherent and organic? We shall examine how the contrapuntal and voice leading procedures can be used to create coherent and organic musical structures.

The course examines the contrapuntal and harmonic relationships of tonal music as two dimensions that are strongly related to each other and constitute the infrastructure of a tonal piece. These relationships are inherent in the musical piece both at the foreground level and at deeper levels of the music. During the course students will encounter compositional techniques of tonal music, analyze pieces from the common practice period, beginning with short phrases and ending with the first three pieces analyzed by Heinrich Schenker in *Five Graphic Music Analyses*, which will be analyzed at length:

1. J.S.Bach: the choral "Ich bin's, ich sollte buessen" from St. Matthew Passion.
2. J.S.Bach: *Prelude* in C major from WTC1.
3. Haydn: *Piano Sonata* in E flat, HOB:XVI, 49.

The book *Five Graphic Music Analyses* will serve as a reference to understanding the techniques and the basic ideas of Schenkerian analysis.

דרישות הקורס

נוכחות, השתתפות, קריאה, הגשת תרגילים מדי שבוע, בוחן, הגשת מטלת סיום בסוף הסמסטר.

דרישות קדם או תנאי קבלה לשיעור

- ארבעה סמסטרים בהרמוניה
- סמסטר קונטרפונקט פלסטרינה.

תלמידים משנים א' וב' בעלי רקע מתאים רשאים להשתתף בשיעור באישור המרצה.

מרכיבי הציון הסופי

- 10% - נוכחות והשתתפות פעילה בכיתה
- 40% - מטלה מסכמת
- 10% - בוחן
- 40% - הגשת תרגילים

נושאי הקורס (נתון לשינויים)

1. קונספטים בסיסיים "על פני השטח" (Foreground): ההבדל בין אקורד לדרגה, הרחבה, מהלך הרמוני, טכניקות יסוד המבוססות על קונטרפונקט "סוגים" (לפי פוקס).
2. תנועה ליניארית (Zug).
3. מודלים לקו הבס המרכזי: Ursatz.
4. דצימות מקבילות ברמות עומק שונות.
5. טכניקות הרחבה של הקו המלודי: Umlinie לדוגמא: arpeggiation, initial ascent, shift of diatonic and chromatic voice-exchange, interruption, unfolding, registers, implied tones, reaching over, ועוד.

רשימת ספרות (נתון לשינויים)

1. Aldwell, Edward and Carl Schachter with Allan Cadwallader. *Harmony and Voice Leading*, 4th ed. (Boston: Schirmer and Cengage Learning, 2011).
2. Cadwallader, Allen and David Gagne. *Analysis of Tonal Music, A Schenkerian Approach*, 2nd edition (New York: Oxford University Press, 1988).
3. Forte, Allen, and Steven G. Gilbert. *Introduction to Schenkerian Analysis* (New York: Norton, 1982).

4. Jonas, Oswald. *Introduction to the Theory of Heinrich Schenker*, trans. and ed. John Rothgeb (New York and London: Longman [1934, German]/1982).
5. Salzer, Felix, and Carl Schachter. *Counterpoint in Composition: The Study of Voice Leading* (New York: McGraw Hill, 1969).
6. Salzer, Felix. *Structural Hearing* (New York: Dover Publications INC., 1962)
7. Schachter, Carl. *Unfoldings – Essays in Schenkerian Theory and Analysis*, edited by Joseph N. Straus (New York: Oxford University Press, 1999).
8. Schenker, Heinrich. *Five Graphic Music Analysis*, with a new introduction by Felix Salzer (Dover Publication INC., 1969).
9. ___. *Counterpoint*, Book 1, trans. John Rothgeb and Jürgen Thym, ed. John Rothgeb ([1910, German] 1987, reprinted Ann Arbor: Musicalia Press, 2001).
10. ___. *The Masterwork in Music*. Vol.I, II, III, edited by William Drabkin (Mineola, New York: Dover Publications INC., 2014).
11. ___. *Free Composition* ([1935, German], rev. and ed. Oswald Jonas, trans. and ed. Ernst Oster (New York: Longman, 1979, reprinted Hillsdale, NY: Pendragon, 2001).